

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Additio. Bona morientium Episcoporum à laïcis diripi prohibuerunt Vrbanus secundus & Innocentius secundus, itemque Callistus secundus. Referuntur canones Concilij Tolosani sub Callisto habiti, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Idipsum quoad laicos qui bona mobilia decedentium Episcoporum invadebant prohibuit Urbanus secundus in Concilio Claramontensi anno M X C V. itemque Innocentius secundus in Concilio Lateranensi anno M C X X I X. quorum decreta adfert Gratianus 12. q. 2.

XI. Ideo autem antiquas regulas canonicas adducere heic placuit, ut omnes intellexerent reditus patrimoniorum Ecclesiarum vacantium, ac spolia Episcoporum decedentium, nunquam pertinuisse ad Principes, quin imò univèrsa hæc emolumenta servari debuissent expendenda in utilitatem Ecclesiarum, & pro futuro successore. Quod adeo placuit vetulis illis Episcopis Gallicanis ut jus illud in canonibus eorum fuerit constitutum, in Concilio nempe Reimensi habito anno C D X X I X. canone quinto, in Francofordiensi anno D C C X C I V. can. X L I. in Pontigonensi anno D C C C L X X V I. can. X I V. & in Troflectiano anno nongentesimo nono can. decimo quarto, ex quo colligere licet tum cepisse invalescere usum illum occupandi spolia Episcoporum: *Quia inter nostrates hic pessimus inolevit mos ut defuncto Ecclesie Episcopo mox à quibuscumque potentioribus pervadantur res Ecclesiasticae.*

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

PESSESSIMAM illam consuetudinem, qua receptum ubique in Occidente erat ut bona morientium Episcoporum diriperentur à laicis, coercitam esse ab Urbano II. & ab Innocentio II. rectè adnotat illustrissimus Archiepiscopus. Et Urbani quidem decretum in synodo Claramontana factum à nobis editum est supra in Additione ad cap. X X I X. lib. V. ex veteri codice M S. monasterij Anianensis. Post Urbanum, & ante Innocentij tempora, Callistus secundus idem statuit anno M C X I X. in Concilio Tolosano; ut testatur Bernardus Guidonis Episcopus Lodoventis his verbis à Catello relatis in libro quinto Memoriarum historiarum Occitanicæ pag. 877. *Primitia quoque, & decima, oblationes, & bona cetera deficientis Episcopi & Clericorum fuerunt Principibus & quibuscumque laicis sub pena sacrilegij interdicta.* Sed extant in eodem codice Anianensi canones synodi illius à Callisto secundo in cathedrali Ecclesia sancti Stephani celebratæ; quos, cum nondum editi fuerint, heic addere visum est, quò major sit hujus institutionis auctoritas. Plura porro de hoc argumento dicturi alias sumus Deo juvante.

CONCILIVM TOLOSANVM

HABITVM ANNO MCXIX.

ANNO ab incarnatione Domini M C X I X. octavo Idus Iunij, præfidente venerabili Calixto Papa II. anno pontificatus sui primo, in Concilio Tolosano, unà cum Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus Provinciarum, Gothiarum, Gasconiarum, Hispaniarum, & ceteriorum Britanniarum, hæc sunt capitula recitata, & assensu totius Concilij confirmata.

Videto. v. l. Spicil. leg. pag. 11.

I. Sanctorum patrum vestigiis insistentes ordinari quemquam per pecuniam in Ecclesia Dei vel promoveti auctoritate sedis apostolice omnibus modis prohibemus. Si quis autem sic ordinationem vel promotionem acquisiverit, acquisita prorsus careat dignitate.

II. Nullus etiam in Præpositum, nullus in Archiepiscopus, nullus in Decanum, nisi Presbyter, nullus in Archidiaconum, nisi Diaconus, ordinetur.

III. Porro eos qui religionis speciem simulantes, dominici corporis & sanguinis sacramentum, baptismum puerorum, sacerdotium, & ceteros ecclesiasticos ordines, & legitimarum damnant fœdera nuptiarum, tanquam hæreticos ab Ecclesia Dei pellimus & damnamus, & per potestates exteras coerceri præcipimus. Defensores quoque ipsorum eodem damnationis vinculo, donec resipuerint, inodamus.

IV. Primitias, decimas, oblationes, & cimiteria, domos etiam, & bona cetera deficientis Episcopi & Clericorum à Principibus vel quibuslibet laicis diripi & teneri penitus interdiximus. Qui verò pertinaciter ista præsumpserint, ab Ecclesie liminibus tanquam sacrilegi arceantur.

V. Liberos homines, Clericos, seu laicos nulla omnino ecclesiastica secularisve persona vinculo servitutis addicat.

VI. Nullus Clericorum pro ecclesiasticis Beneficiis servire laicis compellatur.

VII. Quartam decimarum & oblationum partem ad Episcoporum pertinentem nullus auferre præsumat.

VIII. Nullus Episcopus, nullus Presbyter, nullus omnino de clero ecclesiasticas dignitates & Beneficia cuilibet quasi jure hereditario derelinquat.

IX. Illud etiam adjicientes præcipimus, ut pro sacri olei & chrismatis & sepulturae acceptione nullum venditionis pretium exigatur.

X. Si quis ecclesiasticae militiae titulo insignitus, monachus, vel Canonicus, aut etiam quilibet Clericus, primam fidem irritam faciens, retrosum abierit, aut tanquam laicus comam barbâque nutriat, Ecclesie communionem priveretur, donec praviatationem suam digna satisfactione cortexerit.

POST habita illa Concilia, Raimundus Comes Barcinonensis scripto pollicitus est anno millesimo centesimo trigesimo septimo, biennio ante Concilium Lateranense Innocentij, se deinceps invasurum non esse bona Episcopi Barcinonensis, quod postea peractum est anno M C L. ad omnes cathedrales Ecclesias provincie Tarraconensis, laudabili exemplo,

G G ij

Illud enim paulò post secuta est religiosissima femina Ermengardis Vicecomitissa Narbonensis; quæ similem sponsonem Petro Narbonensi Archiepiscopo fecit anno MCLV. confirmatam dein ab Hadriano quarto Summo Pontifice. Sed præstat heic describere ipsa eorum acta, partim ex Chartulario Ecclesiæ Barchinonensis, partim etiam ex Chartulario Archiepiscopi Narbonensis.

Ex Chartulario
Ecclesiæ Barchi-
nonensis.

Privilegium quod Raimundus Comes Barchinonæ & Marchio dedit, promisit, & vovit Deo & Episcopo Barchinonensi, se non emperare de aliquid sui episcopatus in morte vel vita.

AD æterni Regis honorem, necnon ad sanctæ Crucis sanctæque Eulaliæ sedis utilitatem. Ego Raimundus Dei gratia Barchinonensis Comes & Marchio, æquo animo, sincero affectu dono, voveo, offero omnipotenti Salvatori nostro Deo, atque Arnallo Barchinonensis sedis electo, & omni ejusdem Ecclesiæ Canonicorum venerabili cœtui, quod ab hodierna die inantea bona Episcopi ejusdem sedis, aut res quæ possessioni ejus pertinere videantur, sive in vita, sive post mortem, nullius personæ consilio impari, nec imparari faciam, neque auferam, neque auferri faciam, nec alicujus occasionis ingenio defraudem, vel defraudari faciam. Sed deinceps ea sub tuitione mea recipio; ut semper omnia sub defensionis meæ auxilio tueantur, & potenter regantur. Adjicio iterum, quod Arnallo Barchinonensis Ecclesiæ electo adjutor sum & defensor ad omnem sui episcopatus honorem habendum, tenendum, & possidendum, & quod omnia suprascripta fideliter impleam; exceptis tantummodo castellis in quorum causis sive stabilimentis fuerim necessarius. Hoc autem devotionis meæ propositum nullus successorum meorum transgredi vel violare præsumat; sed omnis progenies mea hæc in perpetuum fideliter impleat. Quod est actum II. Kal. Julij anno dominicæ incarnationis CXXV. post millesimum, Regisque Francorum junioris primo.

Ex Chartulario
Ecclesiæ Barchi-
nonensis, & ex archi-
vo Episcopi Gerundensis.

Privilegium quod Raimundus Comes Barchinonensis & Princeps Aragonum & Marchio in exercitu Almeriæ promisit Deo, quod in morte Episcoporum nil raperet vel acciperet de rebus defuncti.

AD notitiam omnium fidelium volumus pervenire qualiter ego Raimundus nutu Dei Comes Barchinonensis, Princeps Aragonum, ac Marchio, dum olim essem in procinctu itineris Almeriæ, divina mihi inspirante clementia votum vovi Domino Deo, atque in manu Domini B. Tarraconensis Archiepiscopi aliorumque Episcoporum, videlicet G. Barchinonensis, B. Gerundensis, P. Aufonensis, qui tunc ibi aderant, donavi, quod quandam nefariam consuetudinem, quæ quondam extiterat in cathedralibus Ecclesiis nostri regiminis, extirparem & abolerem. Erat enim consuetudo ut decedentibus Episcopis bona pontificalia quæ in palatiis & in castris & in dominicaturis ipsorum inveniebantur, à Bajulis & Vicariis patris mei & aliorum prædecessorum meorum diriperentur & distraherentur. Quod quia

agnovi alienum esse à divinis legibus & humanis, supradictam detestabilem consuetudinem, sicut tunc verbo delevi, sic nunc præfenti scripto in perpetuum evacuo & derelinquo, sicut melius ad utilitatem & dignitatem ipsarum sedium intelligi potest; ita videlicet quod nec ego, nec ullus de filiis vel successoribus meis, nec aliquis vivens per nostram vocem in cathedralibus Ecclesiis & in earum castris & dominicaturis hoc deinceps possit exigere, expetere, vel habere. Sed omnia, quæcunque tam in pane, quam in vino, pecoribus, & pecudibus, & omnibus domorum utensilibus, omnibusque ad jus ipsorum episcopatum pertinentibus à decedentibus Episcopis fuerint congregata, cum omni integritate successoribus Episcopis tradantur profutura. Hanc diffinitionem & evacuationem facio propter amorem Dei & remedium animæ meæ & parentum meorum, & ut omnipotens in hoc & in futuro seculo mihi indulgeat. Hoc decretum nostræ diffinitionis & evacuationis si quis infringere tentaverit, nisi resipuerit & satisfecerit, iram Dei omnipotentis incurrat. Quod est actum VII. Idus Augusti, anno dominicæ incarnationis MCL. apud Gerundam, in anno regni Ludovici junioris XI. V.

IN nomine Domini Iesu. Anno ab incarnatione ejus MCLV. Notum sit omnibus ad quorum auditum ista devenerint quod ego Ermengardis Narbonensis Vicecomitissa recognoscens injuriam quam parentes mei & ego in possidendis honoribus & bonis diripiendis decedentium Archiepiscoporum Narbonensis Ecclesiæ huc usque perperam fecimus, justitiæ instinctu & pietatis intuitu, pro remedio anime meæ & parentum meorum, per bonam fidem, & sine malo ingenio, solvo, quipisco, derelinquo, & cum hac charta omnino desanparo Domino Deo & beatis martyribus Iusto & Pastori, & tibi Petro Narbonensi Archiepiscopo, & successoribus tuis in perpetuum, quicquid videlicet rapere vel aliqua occasione accipere solebam ego seu aliquis pro me Narbonæ, sive in alio aliquo loco, in honore aut in bonis decedentium Archiepiscoporum perceptis vel percipiendis. Hæc, inquam, omnia ego jamdictæ Ermengardis Narbonensis Vicecomitissæ per me & per heredes meos solvo atque omnimodo Narbonensi Ecclesiæ in pace derelinquo, ita quod nunquam amplius liceat mihi sive heredibus meis per se vel per alios in toto honore & in ceteris rebus ad prælibatam Ecclesiam pertinentibus ad læsionem ipsius Ecclesiæ ulla occasione aliquid accipere. Ceterum si aliquis Narbonæ, sive apud Cruscadas, in quibus locis ego defuncto Archiepiscopo hanc injuriam exercere solebam, in his quæ ad Archiepiscopum pertinent, sive sint honores, sive sint fructus percepti vel percipiendi, aut aliqua alia res, occasione defuncti Archiepiscopi aliquid amparaverit vel abstulerit, ego Ermengardis jamdictæ Vicecomitissæ ad id quod in jamdictis locis ablatum esset recuperandum bona fide & sine enganno supradictam Ecclesiam juvarem & defenderem. Hac igitur ratione ego Petrus supra memoratus Narbonensis Ecclesiæ Archiepiscopus pro hac diffinitione & suprascriptæ injuriæ remissione, consilio Aldeberti Nemaufensis, Petri Lodovenis, Artaldi Elenensis Episcoporum, & Bertrandi Abbatis sancti Ægidij, & Poncij & Rotgerij Narbonensium Archidiaconorum, dedi tibi præfate Ermengardis Narbonensis Vicecomitissæ duo millia solidos Melgoriensis monetæ. Præterea ego Ermengardis

Ex Chartulario
Archiepiscopi
Narbonensis.

& Imperij, Lib. VIII. Cap. XVIII. 423

dis Narbonensis Vicecomitis recognosco me jurasse cum charta de sacramentali tibi Petro memorato Archiepiscopo hæc omnia sicut superius scripta sunt me observaturam; & mando atque obligo heredes meos in perpetuum ut hoc idem sacramentum semper Archiepiscopo, sicut in charta de sacramentali scriptum est, faciant. Factum est autem hoc apud Montempesulanum, mense Januarii, xviii. Kal. Februarij, die Sabbati, sub Lodoico Francorum Rege de sancto Iacobo redeunte, in præsentia Petri Lodovensis Episcopi & Artaldi Elenensis Episcopi & Pontij & Rotguerij Narbonensium Archidiaconorum &c.

Ex Chartulario
Archiepiscopi
Narbonensis.

ADRIANUS Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Berengario Archiepiscopo & dilectis filiis Archidiaconibus & universo clero Narbonensi salutem & apostolicam benedictionem. Quoniam apostolicæ sedis curam Deo, prout ipsi placuit, disponente suscepimus, quieti & paci universarum Ecclesiarum sollicita nos convenit attentione prospicere, & quæ pro earum tranquillitate acta viderimus, auctoritate apostolica confirmare; ita ut quæ semel ad honorem Dei, decorem domus ejus, & salutem fidelium fuerint constituta, nulla diuturnitate temporis in oblivionem neglectumque deveniant, nullaque machinatione pravorum à sua valeant stabilitate moveri. Dilecta verò in Christo filia nostra nobilis mulier Ermengardis Narbonæ domina pravam quandam consuetudinem, quæ contra Deum & Ecclesiam vestram antiquitus inoleverat, divinæ legis amore ac tuæ, frater Archiepiscope, dilectionis intuitu abolere desiderans, ad remissionem peccatorum suorum instituit ut te vel tuorum successorum quolibet obeunte, nullus Princeps, nullus Castellanus, nulla omnino secularis persona, episcopalia bona invadere, diminueret, aut perturbare præsumat, sed omnia futuro antisti inconcussa & integra conserventur. Ejus itaque nos pium comprobantes affectum, & renuntiationem ipsius ratam habentes, eam auctoritate apostolica confirmamus & firmam & illibatam perpetuis temporibus decernimus permanere. Archiepiscopo itaque, quicumque pro tempore fuerit, decedente nec terræ Princeps, nec Castellanus aliquis, sive Miles, nec secularis aliqua laicæ persona, sub obtentu alicujus consuetudinis, Narbonensis Ecclesiæ bona diripere vel direpta audeat retinere, si quis autem attentare præsumpserit, & infra quadraginta dies præsumptionem suam satisfactione congrua non correxerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus incurrat, & tanquam sacrilegus fidelium communione privatum & vinculo se noverit excommunicationis adstrictum, & à nemine sine licentia Romani Pontificis aut Legati ex ejus latere destinari possit absolvi. Data Laterani v. Idus Decembris.

ATTAMEN pessima illa consuetudo non adeo abolita fuit in Gallia Narbonensi, tametsi illic sub pœna sacrilegij prohibita fuerit à Callisto secundo & Hadriano quarto Summis Pontificibus, ut non & Gregorij nomi ævo perseveraverit. Extant enim in archivo Archiepiscopi Narbonensis literæ illius Pontificis ad Archiepiscopum Narbonensem & ad Episcopos Magalonensem & Helenensem, quibus acerbè exagitat morem illum, & in favoribus bonorum episcopaliū panam excommunicationis intentat. Paritum est for-

tassis præcepto Gregorij. Sed dein alio titulo hunc morem retinere conati sunt laici, prætextu videlicet conservationis bonorum Ecclesiæ, donec successor Episcopus fuerit ordinatus; ut constat ex epistola Innocentij quarti ad Archiepiscopum Narbonensem & Episcopum Helenensem, quæ extat in eodem archivo, & ex epistola Clementis quarti ad Episcopum Biterrensem, quam descripsimus olim ex archivo Ecclesiæ Tolosanæ. Epistolas illas heic subijcere visum est, cum spectent ad materiam Regalium, de qua agitur in hoc libro.

GREGORIUS Episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopo Narbonensi & Magalonenfi & Elenensi Episcopis salutem & apostolicam benedictionem. Ad audientiam nostram fama referente pervenit quòd Senescalli & Balivi carissimi in Christo filij nostri illustris Regis Franciæ in Narbonensi provincia constituti, decedentibus Ecclesiarum Prælaris in eadem provincia, castra, villas, & alia bona Ecclesiarum vacantium contra juris debitum usurpare ac id de novo in Ecclesiarum juribus attentare præsumunt quod nullo tempore à prædecessoribus ipsius Regis vel aliis occasione Regalium vel alia extitit attentatum. Vnde ipsis nostris dedimus literis in mandatis ut à prædictorum excessum præsumptione omnino desistant. Ideoque fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus si dicti Senescalli & Balivi mandatum nostrum neglexerint adimplere, vos eos ab hujusmodi præsumptione cessare monitione præmissa per censuram ecclesiasticam appellatione remota cogatis. Proviso ne in terram dicti Regis extommunicationis vel interdicti sententiam proferatis, nisi super hoc à nobis mandatum receperitis speciale. Quòd si non omnes iis exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur. Datum Laterani xvii. Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno undecimo.

INNOCENTIUS Episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopo Narbonensi & Episcopo Elnensi salutem & apostolicam benedictionem. Ad aures nostras Ecclesiæ Gallicanæ querela perferente pervenit quòd nonnulli regni Francorum Barones, Ballivi, Præpositi, ac eorum & aliorum nobilium ejusdem regni officiales eandem Ecclesiam contra libertatem ipsius graviter comprimentes, aliquando per se, aliquando ad mandatum dominorum seu majorum suorum, & interdum motu proprio, res & bona Ecclesiarum, hominum earundem, & ecclesiasticarum personarum capiunt, & interdum capi faciunt per eos qui suas contra ipsas Ecclesias vel personas exerunt actiones, ut per adversarios gravius infestentur, & capta, ut sic ab ipsis aliquid extorqueant, detinent pro suæ arbitrio voluntatis. Eorum autem aliqui jus talia faciendi sibi ex eo vindicare nituntur, quòd cum Ecclesiæ vel personæ ecclesiasticæ sub eorum custodia sive advocacione consistant, ex frequenti exercitio hujusmodi captivitas se fore in possessione jurisdictionis hujusmodi exercenda per ipsos in Ecclesias vel personas ecclesiasticas, homines & res ipsarum, licet peccandi diuturnitas non jus eis sed damnationem afferat, & in subversionem privilegij ordinis Clericorum talis actus frequentia in consuetudinem convalescere nequeat, asseverant. Habebat insuper Ecclesiæ præfate querela quòd vacantibus interdum Ecclesiis seu

monasteriis regni prædicti, si super provisione ipsorum duratura discordia oriatur, iidem Barones & alij Barones prætextu guardiæ seu advocacionis ad bonorum temporalium eorundem custodiam dissipatores & consumptores deputant, non custodes, in enormem Ecclesiarum & monasteriorum sæpius læsionem, Feruntur etiam quidam esse Ballivi, Præpositi, & officiales eorum, qui multò carius solito sua emunt officia, spem damnabilis lucri ponentes in servitiis seu exactionibus quæ ab Ecclesiis, hominibus earum, & personis ecclesiasticis extorquent quodammodo violenter, dum ratione guardiæ seu advocacionis hujusmodi eorum nomine, à quibus hujusmodi emunt officia, ecclesiastica bona capiunt, vel capi mandant aliquando eo tempore, agriculturæ videlicet, messium, ac vindemiarum, quo eisdem majora damna noscuntur, etsi vexationem suam ab ipsis redimant, imminere. Super quibus præfata Ecclesia apostolicum petiit remedium adhiberi. Quocirca fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus præfatos Barones, Ballivos, Præpositos, officiales, & alios Narbonensis provincie, quotiens opus fuerit, ut ab hujusmodi Ecclesiarum & ecclesiasticarum personarum gravaminibus conquiescant, attentè monere ac efficaciter inducere studeatis: & si ad monita fuerint pertinaces, ipsos super iis per excommunicationem in personas & interdictum in terras eorum, appellatione remota, veritate per vos vel per alios cognita, compescatis. Non obstante si eisdem à sede apostolica sit indultum quòd excommunicati nequeant vel eorum terræ ecclesiastico subiecti interdicto absque speciali sedis ejusdem mandato plenam vel expressam seu de verbo ad verbum faciente de indulto hujusmodi mentionem, sive constitutione de duabus dictis edita in Concilio generali, aut statuto Concilij Lugdunensis de aliquibus per generalem clausulam *Quidam alij* ultra tres vel quatuor auctoritate literarum nostrarum in iudicium non trahendis. Nam cum privilegia mereantur amittere ab usores eisdem, ecclesiasticæ immunitatis everforibus, quò minus disciplinalis disciplinæ meritis patiantur aculeos, nulla volumus privilegia vel indulgentias seu constitutionis beneficia suffragari. Quòd si non ambo iis exequendis poteritis vel nolueritis interessè, alter vestrum, non expectato reliquo, ea nihilominus exequatur. Datum Perusij VII. Kal. Augusti, pontificatus nostri anno decimo.

Concil. Lugdun.
sub Innoc. 4. c. 1.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Episcopo Bituricensi salutem & apostolicam benedictionem. Significavit nobis venerabilis frater noster Episcopus Tolosanensis quòd cum fama volante in illis partibus mendaciter diceretur quòd ipse viam fuerat universæ carnis ingressus, Vicarius in Tolosa dilecti filij nobilis vici Comitis Tolosæ, prætextu regalium quæ in bonis episcopatus Tolosanensis eidem Comiti indebitè vendicare contendit, domos, bona, & cameras episcopales temerario ausu intrare ac bona ipsius Episcopi ibidem inventa nequiter occupare præsumpsit, certis tandem custodibus ad præmissorum demorum, bonorum, & camerarum custodiam deputatis. Verùm cum hujusmodi præsumptionis excessus adeo esset notorius quòd nulla posset tergiversatione celari, Officialis Tolosanensis in dictum Vicarium & omnes dantes ei super hoc auxilium & favorem, canonica monitione præmissa, excommunicationis sententiam exigen-

te iustitia promulgavit. Quare dictus Episcopus nobis humiliter supplicavit ut sententiam ipsam robor faceremus firmitatis debitum obtinere. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus sententiam ipsam, sicut rationabiliter est prolata, facias auctoritate nostra usque ad satisfactionem condignam appellatione remota inviolabiliter observari. Datum Viterbij x i i. Kalendas Novembris, pontificatus nostri anno tertio.

CAPVT XIX.

Synopsis.

I. Principibus dein permissus est usus fructus reddituum Ecclesie vacantis. Inquiritur in causas hujus innovationis factæ adversus canones. Profectum id ex collatione feudorum. Explicantur jura feudorum.

II. Primus omnium Clodoveus Rex jura regia contulit Ecclesiis. Beneficentis quoque in Ecclesias fuit Rex Pippinus. Prudens Caroli magni consilium in distribuendis feudis in gratiam Episcoporum. Assuetudo donationum orta est ex liberalitate Episcoporum; qui de antiquæ penitentia rigore pro modo liberalitatis remittebant in eorum gratiam qui liberales erant erga Ecclesias.

III. Jus illud Principibus quaesitum in bona ecclesiastica ob conditionem feudorum, autem deinde fuit ob necessitatem assensus regij in electionibus Episcoporum. Quæ consuetudo introducta à Concilio quinto Arelatensi, vires accepit ab edito Clotario secundi.

IV. Reges nostri in Præceptis suis episcopalem dignitatem committebant electis.

V. Hincmarus rectè explicat quòd referenda sit illa Principum concessio. Illam enim intellexit de assensu regio & de administratione facultatum Ecclesie quam Rex committebat electo.

VI. Concessio illa bonorum ecclesiasticorum, & consensus electorum adhibitus, explicantur vocabulis laudandi & invocandi in decreto Hadriani primi in synodo Romana factò, quòd decretum esse suppositivum affirmant viri eruditissimi.

VII. Resiliunt Baronius, qui existimavit leges Capitularium derogare huic concessioni & investituris. Investitura feudorum fiebat cum quadam solemnitate, veluti per festucam, per ramos arborum, & alia similia. Concessio vero episcopatus fiebat per anulum & baculum.

VIII. Sanctus Romanus Rothomagensis Episcopus in pontificali seie institutus est post acceptum à Clodoveo secundo baculum pastoralem. Probabile est ita à sequentibus Regibus usurpatum. Id ipsum usurpabatur à Regibus Angliæ.

IX. Gregorius septimus ferre non potuit hanc investiturarum usum. Itaque eum prohibuit in variis Conciliis. Primus autem omnium, ut adnotat Vilelmus Malmesburiensis, Episcopus excommunicavit, si investituram à laicis acciperent per baculum & anulum. Tum laicos etiam excommunicat si eam concedere præsumpserint.

X. Inquiritur in causas hujus prohibitionis.

XI. Specta tamen hac prohibitionem Principes retinuerunt usum investiturarum.

XII. Nam iussa illa Gregorij efficere non poterunt ut Reges antiqua majestatis privilegia abolerent. Ac præterea repugnabant Episcopi huic novitati.